

A vonatkozó biztonsági előírások betartásának fontosságát húzzák alá a közelmúltban történt következő villamos balesetek is:

- az MN 3072 egység egyik gépirónője, amikor munka közben a gép fölé hajolt, homloka a fémrádiátorhoz ért és áramütést szenvedett. A balesetet, amely szerencsére könnyű kimenetelű volt, az érintésvédelmi rendszer hibája, illetve az annak vizsgálatát célzó ellenőrzések elmulasztása okozta;

- hasonló okok, zárlatos berendezés, illetve szigeteletlen vezeték megtűrése miatt szenvedett balesetet az MN 3335 egységnél K. S. honvéd is, akit a mosdóban, a vizes csempe törlése közben ért áramütés;

- az MN 5129 egységnél egy kiképzési segédeszközt Táttra 138-as gépkocsira szerelt daruval állítottak a talapzatára. Emelés közben a daru gémszerkezete hozzáért a közeli nagyfeszültségű légvezetékhez, emiatt a daruskocsi oldaltámaszait rögzítő A. J. őrzető áramütést szenvedett. Az emelésnél - egyéb szabálytalanságok elkövetése mellett - megsértették azt az alapvető szabályt is, amely megtiltja a villamos vezeték közelében a daru üzemeltetését, illetve - ha az elkerülhetetlen - az áramszolgáltató megbízottjának műszaki felügyeletét, a feszültség kikapcsolását írja elő;

- az MN 7992 egységnél, áramkimaradást követően T. K. honvéd azt a feladatot kapta, hogy várja meg a polgári villanszerelőt és kísérelje a hibás helyre. Ő azonban a transzformátor házba ment és ott egyedül, helyismeret nélkül, egy alkalmatlan próbálmpával az úgynevezett primer oldalon (15 000 V) akart hibát keresni, ennek következtében áramütést és kezén égési sérüléseket szenvedett;

- az MN 7770 egységnél S. G. honvéd 24-órás szolgálat ellátása közben - tiltó parancs ellenére leszerelte a TV-készülék hátlapját és feszültség alatt akarta azt beállítani. A szakértelem hiánya, illetve figyelmetlensége következtében áramütés érte;

- az MN 7818 egységnél, vezetési gyakorlat alkalmával V. Zs. honvéd takarodókor szabálytalanul, a villanygő kicsavarásával akarta a sátor világítását megszüntetni. A foglalat hibája következtében áramütést szenvedett;

- az MN 1200 egységnél R. J. honvéd, aki egy villanymotor hibájának kijavítását kapta feladatul, a motor kapocslicét, a motor védőkapcsolóját feszültség alatt megbontotta. Munka közben áramütést és égési sérüléseket szenvedett.

A balesetek arra figyelmeztetnek, hogy a villamos eszközök, illetve hálózatok szerelése, üzemeltetése során a vonatkozó alapvető rendelkezések (szabványok, a Katonai Általános Baleset-elhárító és Egészségvédő Szabályzat, a Kommunális és lakóépületek érintésvédelmi szabályzata stb.) előírásait szigorúan be kell tartani, mert a legkisebb szabálytalanság is - az elektromos áram élettani hatásánál fogva - tragikus következményekkel járhat.

2. Segédlet a sorállományú katonák munkavédelmi oktatásához (folytatás)

A következőkben a laktanyai élet általános szabályait és a sportolással kapcsolatos általános előírásokat ismertetjük.

A laktanyai élet általános szabályai

A laktanyán belüli közlekedés során is be kell tartani a közúti közlekedés szabályait, valamint azokat az előírásokat, amelyeket a laktanyai objektum sajátosságai miatt a parancsnok meghatároz. Az alkalmazott jelzőtáblák, útburkolati jelek utasításainak betartása mindenki számára kötelező.

A laktanya objektumon belül kerékpárral, segédmotoros kerékpárral közlekedni, akik számára ez engedélyezett, csak a laktanya objektumon belül kialakított közlekedési rend szigorú betartásával szabad. Az utvonalak lerövidítése érdekében, vagy egyéb indokok alapján sem szabad a gya-

logosok részére kijelölt gyalogjárdán, gyalogutakon kerékpárral, segédmotoros kerékpárral haladni. A laktanya objektumon belül meghatározott sebességkorlátozás minden járműre, így ezekre is vonatkozik.

A laktanya objektumon belüli mozgás közben nem szabad megfeledkezni arról, hogy a tehergépjárművek, harcjárművek vezetőinek kilátási lehetősége korlátozott és típusától függően bizonyos távolságon belül a járművezető nem képes észlelni az ott közlekedő gyalogost, vagy kerékpáron közlekedőt. Ezért még az álló jármű mellett elhaladva is megfelelő oldaltávolságot kell tartani és megfelelő körültekintéssel kell visszatérni a menetirány szerinti jobb oldalra. A mozgó járművek előtt csak akkor szabad áthaladni, ha az áthaladás minden kétséget kizáróan veszélytelen.

Megkülönböztetett figyelemmel és körültekintéssel kell megközelíteni a tolató járművet, tolató járműhöz soha sem szabad közel menni. Mielőtt mellette, megfelelő oldaltávolság tartásával elhaladnak győződjenek meg arról, hogy a tolatást irányító személy, vagy a jármű vezetője biztosítja-e az elhaladást.

Álló járművek között, amennyiben köztük a hely kicsi, áthaladni, ott tartózkodni általában tilos. A járművek között indokolt esetben is csak akkor szabad áthaladni vagy tartózkodni, ha a jármű motorja áll és a gurulás veszélye nem áll fenn.

A laktanyán belüli gyalogos mozgás is fegyelmet és figyelmet követel minden katonától. A katonák a járdán, a gyalogosan közlekedők részére kialakított gyalogutakon, illetve ezek hiányában az úttest szélén a menetirány szerinti bal oldalon közlekedjenek. A járművek részére kijelölt útvonalon áthaladni elsősorban az útburkolati jellel és jelzőtáblával megjelölt helyen, ennek hiányában pedig a legrövidebb áthaladást biztosító irányban szabad. Mielőtt a járművek részére kijelölt útra lépnek, minden esetben meg kell győződni annak veszélytelenségéről. Nedves, csúszós útviszonyok között célszerű megvárni míg a közeledő jármű elhalad, ugyanis az ilyen úton a járművek fékezésekor megcsúszhatnak. Helytelen, ha a katonák egyedi mozgásuk során az út lerövidítése céljából a vízelvezető árkot átugorva, nem a közlekedésre kijelölt helyeken közlekedve haladnak úticéljuk (csapatbolt, művelődési otthon, étkezde stb.) felé. Az árok átugrása, az egyenetlen talajon való figyelmetlen mozgás gyakran válik baleset forrásává.

A körletekben, munkahelyeken gyalogosan mozogni csak az erre a célra kijelölt területeken szabad. Az ilyen helyeken is előfordulhatnak azonban balesetek, ha nem a szabályoknak megfelelően használják az utakat, lépcsőket, átjárókat. Használatban levő, állandó közlekedésre kijelölt ajtókat eltorlaszolni, lezárni még átmenetileg sem szabad. Ezek az utak, ajtók biztosítják a helyiségek megfelelő megközelítését vagy elhagyását (pl. riadók, különféle veszélyhelyzetek esetén).

A gyalogos mozgásoknál alapvető fontosságú, hogy azokat megfelelő ütemben, a körülményekhez igazodva végezzék. Az épületek folyosóin, lépcsőin, figyelemmel azok állapotára, kellő óvatossággal kell haladni. A lépcsőkön futni, ugrálni, lépést tartani tilos!

Balesetet okozhat ha a befelé nyíló ajtót hirtelen, erőteljes mozdulattal nyitják, mert az esetleg mögötte álló, vagy éppen szintén nyitni akaró személyt az ajtóval megüthetik. Kétszárnyú ajtót, lengőajtót úgy kell használni, hogy mindig a jobb oldali szárnyon kell közlekedni, tehát itt is érvényes a „jobbkezes szabály”. A nyílászárókat, az ablakokat, továbbá a tömegközlekedésre szolgáló ajtók szárnyait nyitott helyzetben biztonságosan rögzíteni kell. Ugyancsak balesetet okozhat a huzattól hirtelen becsapódó ablak, ajtó, és az emiatt kitört ablaküveg. A kitört ablaküveget törőten nem szabad a keretben hagyni. Ajtók, ablakok és más nyílászárók esetében fontos megjegyezni, hogy kezüket, ujjukat soha, még átmenetileg se tartsák a nyílászárók záródó felületein, mert a becsapódó nyílászáró súlyos sérüléseket idézhet elő.

A laktanya területén, a körletben is van olyan terület, hely, amelyeken a tartózkodás veszélyes. Ilyen hely például az építési terület, vagy munkahely. Ezekben a helyeken csak azok tartózkodhatnak, aki számára az ott tartózkodás engedélyezett.

A katonai objektumokban, munkahelyeken rendet és tisztaságot kell tartani. Az ott végzett tevékenység jellegétől függően rendszeresen, de naponta egyszer takarítani és szükség esetén fer-

töltleníteni kell. A katona szolgálati idejének jelentős részét a körletben, különböző munkahelyeken tölti. A környezet tisztántartása az alapvető emberi igényen felül, az egészség védelmének, a balesetmentes tevékenységnek is egyik alapvető feltétele. A piszkos, olajos padozatok, a közös tartózkodók, zuhanyzók és más helyiségek takarítása, rendbentartása közös érdek, ezt is lelkiismeretesen, pontosan kell elvégezni.

A takarítást pormentesen, illetőleg olyan módon kell elvégezni, hogy az se a takarítást végzőre, se pedig a helyiségben tartózkodókra ne járjon egészségkárosodás veszélyével.

A körletek, folyosók, lépcsőházak vizes mosatását a rendszeres igénybevételi időszak után olyan időpontban kell végrehajtani, amikor a felszáradásig gyalogos mozgás nem valószínű.

A takarítás, vizes mosások végzéséhez az időpontokat úgy kell megválasztani, hogy a takarítók munkájukat zavartalanul végezhesék. Amennyiben takarítás, felmosás alatt álló területen kell mozogni, ezt megfelelő figyelemmel, óvatossággal kell végezni.

Ételt, étkező- és ivóeszközöket az erre a célra kijelölt és az egészségügyi követelményeknek megfelelő helyen kell tartani. Romlandó ételt szekrényben tartani tilos!

Az étkező- és ivóeszközöket használat után csak tiszta állapotban szabad eltenni. Egymás poharát, evőeszközét lehetőleg ne használjuk, vagy csak alapos elmosás után. Élelmiszert csak annyit szabad beszerezni, amennyit rövid időn belül elfogyasztanak. A nem megfelelően tárolt élelmiszerek súlyos ételmérgezést okozhatnak.

Az étkezéshez használt éles kés, bicska balesetveszélyes, azzal mindig úgy kell vágni, hogy a vágóél a test irányába ne mozogjon. A késsel, bicskával használat közben tilos hadonászni, a társakat ijesztgetni. Használat után a bicskát becsukva, azonnal el kell tenni.

A rendez, tisztasághoz hozzátartozik a rendszeres fürdés, mosdás. A zuhanyozást mindenki ismeri, mégis jó megjegyezni, hogy forrázásveszély miatt először mindig a hidegvizet kell kinyitni a zuhanyzó csaptelepén és utána kell szabályozni – kívánság szerint – a melegvizet. Zárás esetén először a melegvizet zárjuk el, így a leforrázás elkerülhető. Nem szabad elfelejteni, hogy a víz 60 °C-on felül forráz! Zuhanyozás közben a szappant a tartójába kell tenni, nem a földre, mert rálepve elcsúszhatnak. A kicsapódó szappanos víz, nem kevésbé a gumipapucs csúszós, ezért a zuhanyozóban elővigyázatosan kell közlekedni.

Több körletben, munkahelyen van még hagyományos fűtésű kályha használatban. A kályhák fűtését, kezelését csak az erre kijelölt és kioktatott katonák végezhetik. Baleset, tüzeset is történt már a nem megfelelő begyújtásból, kezelésből. Tűzgyújtásra, élesztésre vegyianyagot (üzemanyagot) semmilyen körülmények között sem szabad használni.

Reggeli torna, sport általános előírásai

A reggeli tornára történő levonuláskor, amikor talán még kicsit álmosak is, különösen ügyelni kell a lépcsőkön való mozgásra. Két-három lépcsőfok átlépése elcsúszást, sérülést is előidézhet. Célszerű a kapaszkodó korlátot használni, az egymás mögött haladó katonáknak legalább két lépcsőfoknyi távközt kell egymástól tartani. A futógyakorlatoknál is ügyelni kell a távköz betartására, mert a megengedettnél kisebb távköz tartása könnyen okozhat lábsérülést.

A reggeli torna során csak a reggeli torna vezetője által meghatározott testnevelési mozgásanyagot szabad végezni. Az előírt mozgásanyagtól eltérő, felügyelet nélküli végrehajtott szertorna, vagy egyéb tornagyakorlat tilos.

Minden sporttevékenységet illetően alapszabálynak kell tekinteni:

- elvégezni a bemelegítést, ezen keresztül felkészíteni a szervezetet a fokozott terhelésre;
- minden mozgást csak az arra alkalmas gyakorlólhelyen és öltözetben szabad végrehajtani, különös figyelmet fordítva az egyes mozgásgyakorlatok bemutatott módon történő végrehajtására.

Balesetveszélyes sportlétesítményben foglalkozást tartani, vagy bármilyen sporttevékenységet folytatni, balesetet előidéző, rongált sporteszközöket használni tilos!

A testnevelési kiképzés egyik legnagyobb felkészültséget és figyelmet igénylő tárgyköre az akadálypálya elemeinek leküzdése. Fontos, hogy az akadálypálya elemeinek leküzdési módját fokozatosan, elemenként megtanulják. Az akadályok leküzdési módja gyakorlással elsajátítható, addig is kerülni kell a virtuskodást, a „majd én megmutatom” szemléletet. Az akadálypálya leküzdése előtt is ügyelni kell a kellő bemelegítés végrehajtására, valamint a begyakorlott módszerek alkalmazására.

A szervezett tömegsport foglalkozást és a szabadidős sportolást is minden esetben előzze meg a bemelegítés. A szabadidőben szervezett labdajátékok (mérkőzések) csak kijelölt játékvezető irányításával megfelelő sportöltözékben folytathatók le. Kerülni kell a vegyes felszerelésű játékosok pályára lépését.

Vannak akik a játék hevében megfeledkeznek arról, hogy játéktársaik nem ellenségeik, csupán a mérkőzés ideje alatt ellenfeleik és nem számolva a követelményekkel, durván játszanak. Ez nem engedhető meg.